

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Rebus Iaponicis// Historica// Relatio,

Froís, Luís

Moguntiae, 1599

VD16 F 3085

De Regno Bvngensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64472)

ita propitio nullum hominē læsere, aut interemere, sed tantum maximas quasq; arbores discerpere.

DE REGNO BVNGENSI.

ERRÆMOTVS, qui Bungi acciderūt, tam magni sunt & terribiles, vt nisi inde Christiani venissent & commemorassent, possint videri incredibiles. Expectabamus aduentum Blasij hominis optimi, & inter Christianos Bungenfes vetustissimi, qui & tandē periculo tanto exemptus huc peruenit. Is refert se ne nunc quidē, (cum tamen duo menses à terræ motu elapsi sint) sibi satis esse competentem, nec posse terrorem ex conspectu ruentis patriæ natam excutere.

Tribus millibus prope Funai, ingens oppidum vel villa est, dicta, Ochinosama multarum nauium portus, à quo loco hic bonus homo appellatur Blasius de Ochinosama in Bongo notissimus, propterea q̄ domus suæ hospitium præbeat varijs hominibus aliunde confluentibus. Hic asserit nocte de improviso in illum locum fluctus maris binos ternosue nullo impulsos vento, illisos littori tanto strepitu & fragore, vt plus septem cubitis supra urbem se in altum eiecerint, vti postea ex quarundam altissimarum vetustissimarumque arborum culminibus notatum est: itaq; eodem impetu progressum mare ad milliare vnum & medium, eoq; amplius in terram se effudit, & retro relapsum omnia secum cum vrbe Ochinosama absorpsit. Qui extra hos terminos erant, periculi expertes erant; quos verò tartatera illa vorago complexa est, eos omnes secum abripuit, viros, fœminas, pueros,

pueros, boues, vaccas, domos, & alia infinita, omniaque in mare conuersa videbantur, haud secus, ac si nunquam ibi terra extitisset. Blasius, qui id temporis cum coniuge, liberis & famulis domi erat, antequam rem similem vel cogitatione animi fingere posset, vidit vno quasi momento se cum domo, quæ erat lignea, superferri vndis maris. Vxor cum liberis submersa est, ipse natatu euasit, sed ignarus, quomodo euaserit, nam vi vndarum longissimè ab eo loco fuerat transportatus. Cum iam domus labascere inciperet, Blasius cum tota sua familia Christiana elata voce sanctissimum nomen IESV & MARIÆ inuocabat. In vicinia verò eius sceminae quædam gentiles implorabant opem Amidæ, ac tandem ad Blasium conuersæ, etiam atque etiam eum rogabant vt ipsas periculo eximeret; verum ille respondebat: Quomodo vos liberabo, si imploretis opem diaboli? itaque feminae vna cum ipso cœperunt clarissima voce inuocare nomen IESV & MARIÆ, & porrigens eis in hac calamitate magna celeritate aliquot proxima domus ligna, effecit, vt quædam ex ijs quæ inuocarant nomen IESV & MARIÆ, discrimen vitæ euaderent: multiq; alij gentiles promitterent se sacra Christiana suscepturos.

Alia quatuor loca Ochinosamæ vicina, eandemq; maris plagam respicientia, dicta Famaoqui, Ecuero, Fingo, Calcicanaro, & pars vna ex Sanganosciequi, sunt, vt aiunt, eisdem aquis obruta ac in Famaoqui quidem vnus tantum erat Christianus, qui solus ex omnibus ereptus est.

In portibus his marinis, maxime in Ochinosamano, magnus numerus nauium stabat (quarum pluri-

mæ ad Taicam pertinebant) & Bungo venerant ad regni, quod ab eo nunc obtinetur, redditus auerendos) Harum autem multæ iam erant oneratæ & præstolabantur tēpus abscedēdi, aliæ verò iam cœperunt mercib. onerari. Præter has, infinitæ præterea ibi erāt diuersorū mercatorū scaphę. Has omnes, affirmabat Blasius, se certo cognouisse, vel cōfractas vel eodē loco demersas fuisse, vt ne vna quidē incolumis euaserit

○ Vrbs Funai semper fuit obstinata, & præduri capitis. Quadragesimus tertius annus agitur, quod Patres & fratres Societatis in ea vixerint, & Xenodochium pro omnibus pauperibus gentilibus, qui per fugium in suis morbis ad illud habebant, ædificarint. Ecclesiã quoq;, in qua conciones habebantur, officia diuina, & alia ministeria Ecclesiastica celebrabantur. E Christianis pauci erant ex ipsa vrbe oriundi, & omnes habitabant in platea quadam Ecclesiæ proxima. Rex Franciscus indicabat ijs, rem gratissimã facturōs sibi, si se ad Ecclesiã Christi aggregarent, seq; offerebat in eorū baptismo sponsores. Sed bonum Regē persequebantur, tum Bonziji, tum ipsi Funaiiani ciues: nec Societas nostra ab vlla vrbe maioribus iniurijs, publicisq; contumelijs affecta est, quã ab hac: nam non senes modo, sed etiam iuuenes & pueri à parentibus edocti, & à dæmone stimulati, quoties nostri in publicum prodibant maledictis Deum Dominum nostrū, Patresq; ingenti clamore incessabant, & licet peruersus hic mos à Rege Francisco, postquam Christo nomen dedit, seuerissimè prohibitus fuerit, tamen auersionem à Christianis & Christi Ecclesia non deposuerunt. Initio aliquoties ignem noctu in ædes nostras iniocere: alij tela in eas immittebant, alij saxis patebāt Eccle-

Ecclesiam & domos: & quod amplius est, manus pedesq; hominum mortuorum, & puerorum in Ecclesiam projiciebant: atq; hac occasione Bonziz ubique diuulgabāt à nobis mactari homines vt carnibus eorum vesceremur, alijsq; falsis rumoribus famam nostram denigrabant. Sed Deus Opt. Max. summus & iustus Iudex, qui dixerat, *Mihi vindicta, Ego retribuā:* eos varijs & grauibus afflictionibus visitauit: nam cū esset inter omnes Regni Bungenfis vrbes facile princeps, multis opulentis mercatoribus, innumeris idolorum delubris, multitudine Bonziorū, maxima auctoritate præditorū, instructa, paucorū annorū intervallo bellis, morbis, fame, incendijs, alijsque infinitis cladibus vastata est: vt in eam verissimè conueniat, quod de vrbe Hierosolymitana dixit Ieremias: *Quomodo sedet sola ciuitas plena populo.* Quamuis verò cū generali totius Regni direptione ad hanc vastitatem peruenerit, tamen proximis superiorib. annis respirare cœpit, & numero ciuium, infimèq; plebis, quæ in diuersa regna aufugerat, augescere, sic vt quinq; ædiū millia in ea numerata fuerint. Nūc verò occulto Dei iudicio his terræ motibus in tantam solitudinem reducta est, vt è quinq; illis domorum millibus ferantur vix superesse ducentæ; & cum non extarent nisi duo idolorum fana, ea quoq; solo æquata sunt. Cuiusdam verò Christiani, nomine Sebastiani, magna virtute præditi exigua domuncula, in qua Pater quidā in missione solebat sacrum Missæ facere, in medio multarū aliarum, quæ vt erant gentilium, corruerunt, integra & intacta remansit.

In agro Facatano, in quo plura quā quatuor Christianorū millia versantur, & in quo bonus ille senex

Ioran martyrij palmā consecutus est, tempore eiusdē terræ motus, mare per ingens flumē quoddam ad tria amplius milliaria fines descriptos excessit, cursuq; suo tantū edidit fragorē, vt homines, qui iuxta mare habitabant, desertis suis ædibus in cāpos & montes, vt immunes essent à periculo, profugerint. Verum est, excursus illū non fuisse diuturnū, sed nō sine dispēdio ingenti aquæ in locū suum reuertere: multa .n. ædificia corruere, multiq; mortales aquis sunt præfocati. Videbatur diuina hęc animaduersio ferri tantū in gentiles, vt quidam bonus Christianus Facatensis, qui ibi baptizandorū infantium, humandorū mortuorū, & sermonū de rebus diuinis ad Christianos habendorū curam gerebat, retulit: nam, inquebat ille, cum in illis partibus multæ sint villæ, & aliæ quidē incultæ à solis Christianis, aliæ verò ab vtrisque, gentilibus & Christianis, solæ tamen gentilium domus, cum interitu aliquot hominum, corruerant, saluæ autem manebant, omniq; damni expertes domus Christianorum.

Procurator quidam vectigalium Regis Taico, homo Ethnicus, natura & moribus peruersus, degens in vrbe Funaiana habebat concubinam, & ex ea filium vnicum. Hanc cum filio domus corruens oppressit. Sed quia & alter ei filius erat, veritus ne & ille simili casu periret, nullum aliud tutius perfugium habuit, quam ad Christianos Facatenses, quibus eum, donec tempestas ista conquiesceret, commendauit.

In quadā ditione, appellata Iunoin (in qua olim quidam e Patribus nostris aliquot annis laborauerat in conuersione eius gentis, & subsidium aliquod attulerat ijs qui paulatim sacris baptismi vndis abluebatur) erat locus quidā vnius diei itinere à Funai vrbe remo-

tus, in

tus, in quo post vastatum bellis regnū, superstites remanserant aliquot Christiani, sed in procuranda animæ suæ salute languidiores effecti, qui cum ea de re ab alijs bonis Christianis monerentur, vitam nō correxerunt. Hos pene omnes, pauculis exceptis, montis in eundem locū impendentis pars hoc terræ motu excussa obtriuuit. Atq; hæc sunt, quæ hæctenus ex Patrum nostrorum, aliorumq; fide dignorū epistolis, qui oculis suis omnia spectarunt, colligi potuerunt. Utinā gratiam suam Dominus Deus noster impertiat, ut ex his prodigijs in hominum cordibus timor & amor erga diuinam maiestatem maior, & diuinarum legum obseruatio diligentior, excitetur.

Cum huc vsq; scribendo peruenissem, Meaco venit vir quidā perhonestus, qui Fuscimi fuit ea nocte qua terræ motus est exortus, & multa admiranda narrauit, quæ quoniam longum esset omnia percensere, annotabo tamē pauca, eaq; magis notabilia. Aiebat iste, ad septimum Septembris inter horam vndecimā & duodecimam noctis, post terræ motum quendam moderatum, qui nullum fecerat damnum, exortum alium tam horrificum & furiosum, ut vniuersa mundi machina dissolui videretur; nec durasse, nisi ad spacium, quo bis Symbolum Apostolicum recitari posset, eoq; tēpore omnes ruinas & clades superius cōmemoratas accidisse: ac quoniam omnia improviso contingere, homines nullius rei memores fuisse. Dormiebat hic homo id temporis uti externus, in domus cuiusdam solario, ad quam forte diuerterat, & excitatus fermitu, fugamque capessens, dum primo gradui scalæ pedem imponit, scala cum vniuersa domo subsedit, ignarus quomodo

ram repentinæ ruinæ ereptus fuerit: postea ad diuersoriū cum famulis domesticis regressus, Dominū domus sub ruinis delitescentem incolumem extraxit.

Construxerat Taico molā iuxta flumen Fuscimense ex maximis & durissimis saxis præcelsam, ob structuræ excellentiam & perfectionem visu dignissimā. Hæc fluminis voracitate ita absorpta est, vt nullū post se vestigium reliquerit, ac si nunquam ibi constitisset. Ipsumq; flumen tantum incutiebat terrorem, vt solus eius aspectus afferret horrorem: haud secus enim in cœlum attollebantur fluctus & cum maximo strepitu ebulliebant, ac si immensus ignis illis esset subiectus. Homines cum pedibus insistere non possent, in terram se abijciebant, & huc illucq; pilæ instar se versabant. Augebat pauorem trepidationemq; dum cernerent ante se dehiscere terram, atq; si viui essent absorbendi. Atque eiusmodi hiatus plurimi inter Meacum & Fuscimum visebantur.

Et verò, quoniam humani generis hostis omnem ansam animarum salutem impediendi minimè negligens, animaduertit iam tempus opportunum, commodissimamq; occasionem oblatam grauius animū Taici exacerbandi, qui hoc rerum statu parum erat sui compos, & partim metu ac terrore, partim ira & furore in omnem partem iactabatur, gentiles quosdā, qui semper assistunt Regi, infestos nostrorū hostes excitauit, qui Taico, cum spe magnopere ei placendi, persuaderent, omnes ædificiorum ruinas, totq; mortalium in Tenza (quæ est Iaponiæ monarchia) interitum non aliunde profectum, quam quod in Iaponiam admissa esset secta legibus Dei Cami & Fotochi penitus repugnans & contraria. Quibus verbis,
licet

licet paucis, indicarunt, veram legem Dei tantorum malorum esse originem & causam, vt hac via omnis predicatio Euangelica, eiusq; promulgatores tota Iaponia exularent. Cæterum, quia Regum corda sunt in manu Dei, & Taico est homo à natura prudens, & iudicio acri, minimè sinens omni vento, quauisq; hominum persuasione se in fraudem induci, etsi nullo nostri vel amore, vel commiseratione tangeretur, in hunc modum respondit: Nescitis, quid dicatis, nam si hæc res esset noua & inaudita in Iaponia, quæ nunquam maiorum nostrorum æuo contigisset, posset id quod vos contēditis, aliquam veri similitudinē præ se ferre: sed cum cōstet ex veteribus historiarum monumentis, in his regnis ingentes & terribiles terræ tremores & fremitus sæpenumero incidisse, quando nondum hi homines in Iaponem venerant, nec quicquam cogitaretur de tali lege, qua ratione causam huius rei in illos conijcere potestis? Ad hanc responsionem tam rationi consentaneam, ne mutire quidem illi tartarei homines ausi fuere. Etsi nostri exiguam in hoc responso collocent fiduciam, tū quia probè norunt conseruationem omnem propagationemq; Ecclesiæ pendere ex sola diuina prouidentia, tum etiam quia non ignorant, quanta sit hominis inconstantia, quantaq; sæpe rerum apud eum vicissitudo: quos enim hodie extollit vsq; ad cœlos, cras deprimit cum summa contumelia ad inferos.

Anno proximo scriptum est, à Taico mandatum, vt omnia Bonziorum templa & cœnobia, quoquot intra urbem Meacensem starent, euerterentur: ipsiq; Bonzij circum urbem iuxta fossas alia ædificarent: ad quam rem aiebat se duabus moueri rationibus: alte-

ra, quod sibi non arrideret tanta Bonziorum amicitia & familiaritas cum suis paracianis siue viris, siue mulieribus, & idcirco eos tantopere esse mente solutos & distractos. Altera erat, quod, quoniam Bonziji nullam operam locant in bellis, nec militum perferunt molestias, imò voluptatibus & delitijs indulgēt, ipsi ipsorumque templa essent, in quibus tempore Meacensis belli, furor hostium primò loco frangeretur. Summā autem inspectionem & curā in Bonziorum templa & monasteria, quæ sunt plura trecentis cōmisit Genofoin, eumq; constituit quasi eorum Visitatorem. Quorum superiores ex mandato Taici tenentur quoq; mense velut Syndici referre ad Genofoin errores & lapsus à Bōzijs admissos, vt dū op^o est, redargui & castigari possint. Multa ex his tēplis operata erant tegulis, & hoc terræ motu cum multorū Bōziorum cæde collapsa sunt: nempe voluit diuina iustitia vindictā sumere de infinitis scelerib. & abominationibus, quæ in Satanicis istis Synagogis perpetrantur.

Neq; hic finem habuere prodigia: sed supra sex hætenus à nobis fusc commemorata accessit quintum Prodigium aquarum, ex quibus grauissimæ ruinae consecutæ sunt in hunc modum. In regno Omi duodecim passuum millibus à Meaco remoto ad pedem montis Fienoïama est lacus aquæ dulcis, longitudine milliariorū sex supra sexaginta, latitudine verò, alicubi trium, alibi vero sex: Vtrinque multis cingitur terris: multis nauibus scaphisque nauigatur, quæ interdum orta sæuiore procella à fluctibus hauriuntur. Sub hoc lacu multis in locis magna vis aquarum exuberat, & quodam in loco in tantas constringitur angu-

angustias, vt Nobunanga elegantissimo ponte dicto Scitanofasci eum constrauerit; atq; inde emergit flumen admodum profundum, quod iunctum cum alio, dicto Iondo, se in Ozacanū mare exonerat. Decimoquinto post terræ motum die, post crebros, densosq; imbres, hic lacus tantopere inundauit, & limites suos contra cursum naturalem tam longe excessit, vt nunquam ab hominum memoria, etiam quando frequentiores extiterant pluuiæ, id acciderit: tanta enim celeritate intumuit, tamq; rapido & veloci cursu ferri cœpit, vt repente arua obrueret, domos euerteret, fossas altissimas ad defendendos agros oriza satos defossas oppleret: deinde excurrens vsq; Fuscimum nouā in ea vrbe stragem edidit innumerabilium hominum aquis demersorū: tamq; latè vagatus est, vt per campos & possessiones Meacensium perinde esset nauigatio, atque in mari. Nec erat, qui illis diebus terrestri itinere Meaco posset proficisci Sacaium, quod est spacium quinquaginta quatuor millium, & inde Ozacam. Dum Meaco itur ad partes Scimanas, occurrit tractus quidam in valle depressus, qui fuit Iusti Vcondoni, dictus Acascio, & habet exiguum portum, in quem naues prætereuntes, si quando venti secundi non sunt, se recipiunt. Quia autem tunc temporis erat magna maris tempestas, in dictum portum, vt fama est, diuertere naues quinquaginta partim magnæ, partim paruæ, quales sunt in Iaponia, sed maior earum pars in furiosa & indomita hac aquarum eluione, & insanorum fluctuum certamine allisa vndique in frustra dissiliit: quæ verò se è portu proripuerè, cum spe defugiendi periculi cum multæ in eo itinere essent voragines,

maris

maris gurgitibus item haustæ sunt; nec vel vnā euas-
sisse constat. Alluuiæ hæc quoq; attigit terras mariti-
mas, hoc est, alijs littoribus maris proximas, & mul-
tos mortales, vt aiunt qui viderunt, sustulit, ac in Aca-
scio quidem plures trecentis.

Quamuis autem tam euidentis & continuum Dei
flagellum satis esse debeat, ad perfringendum, conte-
rendumque etiam cor adamantinum; tamen omnes,
tam magni quam parui iam sic sunt affecti, atq; si nu-
la, nec hominum, id est, liberorum, parentum, amico-
rum, nec fortunarum iactura facta esset. Imò Taico
mox cœpit Fuscini montem altissimū valli exæqua-
re, vt nouæ ædificationi grandium palatiorum locus
idoneus suppetere: in quem finem plus quam cen-
tum millia operarum coegit, qui labore intolerabili,
seruitute miserrima noctem diemq; in molitione æ-
dificiorum consumunt.

Ad decimum sextum Nouembris diem anni præ-
sentis 96. Pater quidam noster ex ditione Meacensi,
sed in vrbe Ozacana sedem habens, scribit, quo ritu
Taico Legatos Cinensium exceperit.

*QVO MODO TAICO LEGA-
tos Cinenses receperit.*

Quoniam, inquit, hoc terræ motu vrbs Fusci-
mana, ac imprimis propugnaculum ita erat
conquassatum & vastatum, vt neque habi-
tationi, neque recipiendis Legatis idoneus superesset
locus: Taico decreuit eos excipere Ozacæ, vbi à ter-
ræ motu nihil remanserat in propugnaculo, nisi tur-
ris sola